

Sat Umuna'n Sulat Ud Pablo Kan Timoteo

Sat Luglugin Ditu'n Sulat

1 ^{1,2}Kan sika Timoteo un ibilang ku un gattoka anak ku maipagapu't pammati:

Iluwaluk ta bindisyunan kan kaasiyan dika kan Apudyus un Ama kan si Jesu Kristu un Apu kan ipooy da un kapkapiya ka.

Sakon si Pablo un mansulat ka sika. Osaaka apostoles Jesu Kristu ta siya'd imbilin Apudyus un managu kan si Jesu Kristu un siya'd namnama taku.

Bintaga Utdan Mangitudtudu't Tuli

³Kama't dit imbilin ku kan sika utdit nampa-Macedoniaak, piyaok un inggaw ka ud Efeso ta awad da ud tagu un mangitudtudu si tuli ot pasaldongom dida. ⁴Ibagam kan dida ta adida sa'l lawa'd ipappapuut dan allaallalim kan sat manuntuntunan da utdan ginnapuwan da. Sinnungbata lawa ud paobngalon datu un bokona sat matungpalan dan panggop Apudyus. Ta sadi un panggop na matigammuwan maipagapu't pammati. ⁵Sad gapun dit mangibilinak situ, piyaok un lumtaw din pinniya un manligwat si nadalesa somsomok, nadalesa nakom kan napasnoka pammati kan Jesus. ⁶Ta awad da ud uduma tagu un summina un adiyon umunud sidatuwa naba'u'n kababalin ta naalliw da utdan maid si selselbi un didiskutil. ⁷Ot piyaon da un dida'd maugud un mistulun di lintog yoong dida un mismu, adida maawatan dat ibagbaga da pay lawan onnu sadat lintog un ipapati da un isulu.

⁸Titiggammu taku un naba'u dit lintog Apudyus nu mausal sidit kustu un kausalana. ⁹Masapula sosomkon taku un bokona nakwa dit lintog un maipooy sidan nalintoga tagu nu adi nakwa un maipooy sidan tagu'n sumasalungasing kan sumusukil. Maipooy sidan adi mandayaw kan Apudyus kan sidan gumabasul, sidan naid mangmangwaana't dan

naapudyusana banag kan sidan manlaweng kan Apudyus. Maipooy pay dat lintog sidan tagu'n kumatoy sidan ama da onnu ina da kan pada da un tagu. ¹⁰Padana pay un maipooy sidan tagu'n manog-on si bokona asawa da, sidan lalaki kan lalaki un koon da din koko-on di man-asawa onnu babai un asaw-on da dan pada da un babai. Maipooy pay sidan tagu'n man-itoddak si pada da un tagu asida pabayad, sidan natuli kan sidan sumasapata un adi da tungpalon dan isapata da. Maipooy pay dit lintog sidan tagu'n mangwa si singngadan na mana maisuganggang sit gattoka tutdudu ¹¹un naibasal sit Nabalun Damag un naitalgod kan sakon dalapnu iwalaagawag ku. Satuwa Nabalun Damag nanligwat kan madaydayawa Apudyus.

Nanyaman Si Pablo Utdit Nangkakaasin Apudyus

¹²Manyamanak kan Jesu Kristu un Apu taku ta siya'd nampabilog kan sakon situn talibasuk. Manyamanak ta imbilangak un matalgodana ot dinutukanak dalapnu ipatigammuk sidan tagu dit maipanggop kan siya. ¹³Ta ulay nu utdit nangkallabos nan-uguugudak si sumuganggang kan siya, pinalpaligat ku dat tagu na kan inin-insultuk pay yoong kinaasiyanak ot pinakawanak ta bokona manuttuwaak payyan sidit ot naid tigtigammuk sit kokkook. ¹⁴Ot amoamod dit kaasin Apu taku'n Jesu Kristu un impooy na kan sakon. Siya'd nangtod si kaboolaka manuttuwa kan siya kan mamiya utdan padaka tagu. Siya datu ud ipooy na utdat maiyossaan kan siya.

¹⁵Satu un maibagbaga tuttuwa ot kalobbongana un tuttuwaon taku. Kanana un: Ummoy si Jesu Kristu uttun lubung dalapnu taguwona dat gumabasul. Ot sakon ud kadadagan kan dida. ¹⁶Yoong si Apudyus, kinaasiyanak dalapnu maipailan Jesu Kristu dit adi mangkigad un anus na kan sakona kadadagana gumabasul, kad mambalinaka mangil-an dan tagu un manuttuwa kan siya ot maitdan dat mataguwana maid si kigad.

¹⁷Kodawon mi ta san adi mamatinggan Ali, os-ossaana Apudyus un adi matoy kan adi maila, maitod kan siya dit nakaskasdaawa dayaw un maid si kigad. Amen!

¹⁸Timoteo un abeng ku, ipiyal ku kan sika tuwa bilin un maipasayun sidat naipadtu utdit un maipanggop kan sika. Ot gagasmokom dat naipadtu maipanggop kan sika ta dida ud sad almas nu un mangilaban sidit katuttuwaan. ¹⁹Ot adim lipsutan nat pammatim kan sanat nadalesa somsomok nu. Ta adin dat uduma tagu ingkaskasu dit nakom da ot siya'd nanam-an sidat pammati da. ²⁰Maibilang da Himeneo kan Alejandro utdatuwa tagu. Impulang ku dida utdit pannakabalin Satanas dalapnu maadalan da un adi mambagbaga si maisuganggang kan Apudyus.

Pammagbaga Maipanggop Si Mandayawan Kan Apudyus

2 ¹Talona inoonoot ku kan sika un iluwaluwam dan losana tagu ulay nu singngadan na. Makapangpangngaasi ka kan Apudyus ta

kaasiyana dida kan adita liuwana manyaman kan siya utdan tulung na kan dida. ²Padana pay un iluwaluwam dan aali kan losana tagu un nangatu si saad dalapnu natunus kan naginok tun mataguwan taku, naapudyusan kan nadayaw taku un kanayun. ³Nabalū tu un makwa ot siya'd mas-oman Apudyus un managu kan ditaku. ⁴Si Apudyus piyaona un taguwon dan losana tagu kan piyaona'n matigammuwan da dan katuttuwaan. ⁵Ta os-ossaan si Apudyus ot os-ossaan pay dit mangiboot kan ditaku kan siya un maid sabali nu adi si Jesu Kristu un nambalin si tagu. ⁶Ot intod na dit long-ag na un nansubbut na utdan losana tagu un siya'd mangipanoknok un piyaon Apudyus un taguwon dan losana tagu. Ot natungpal tu utdit timpu'n ingkoddong Apudyus. ⁷Siyatu'd gapuna un dinutukanak kan Apudyus un apostoles na kan manudtudu utdan bokona Judio kan mangiwalagawag sit katuttuwaan dalapnu manuttuwa da. Bokona mantuliyak. Ibagbagak nat tuttuwa.

⁸Piyaok un singngadan na mana maamungan yu, sadan lalaki dan manluwalu. Ot masapula naapudyusan din somsomok da un naid pudud onnu somsomok da un makasinnungbat nu ingatu da dan ima da un manluwalu.

⁹Ot sadan babai pay piyaok un nanakman kan ustus ud mambabadut da. Bokona naal-altiyan dan buuk da onnu man-usal da si bulawan onnu perlas onnu singngadan na mana nangkangingina un usal. ¹⁰Masapula madayaw da gapu't dan nabalū un koon da ta siya'd maibagay si babai un mangibaga un manuttuwa kan Apudyus. ¹¹Masapul un man-adal da un naginok kan napakumbaba. ¹²Adik ipalubus ud babai un mangitudtudu onnu mangiyapu sidan lalaki. Masapula gumiginnok da. ¹³Ta ummuna'n nakwa si Adan asina si Eva.^a ¹⁴Bokona si Adan dit naallilaw nu adi sadit babai un nanalungasing sit bilin Apudyus. ¹⁵Yoong ulay nu kama't di, taguwon Apudyus dan babai maipagapu't dit man-abengana nu itultuluy na un manuttuwa kan Kristu, mamippiya't dan udum kan matagu un nadalus. Ot masapula koon datu un naimma.

Sat Kababalin Di Pangat Di Simbaan

3 ¹Tuttuwa tu un maibagbaga: Singngadan na mana mamiya un maisaada pangat di manuttuwa,^b nabanol un saad ud ginutagutana. ²Sanat osa un pangat di manuttuwa, masapula maid mapabalawana. Os-ossaan ud asawa na, naattom, nanakom, naamma, nasangaili kan kaboolana un manudtudu. ³Bokona gumubuuk onnu umuuyung nu adi naanus, bokona sumusubog kan bokona naigam si pilak. ⁴Masapula maiyapuwana un kapkapiya dan kaboloy na kan manungpalona dan aabeng na kan nadayaw da kan siya. ⁵Ta nu maid tigammun dinat osa'n

^a 2:13 Ilan yu utdin Genesis 2:7, 21-22. ^b 3:1 Obispo nat kanan dat udum.

tagu un mangiyapu't dan ta_lona kabo_loy na, in-inona'n makaayyuwan sidan tagun Apudyus? ⁶Masapula bokona manamdamu'n manuttuwa ta tumangsit kada lawa ya madusa un padan dit dimunyu. ⁷Masapul un malislispitu utdan bokona manuttuwa ta amangan nu du_laon da kad siya'd maotdagana't din sikap Satanas.

Sat Kababalin Dit Katu_lungan Dit Pangat Di Simbaan

⁸Padana pay sidan katu_lungan dit pangat dan manuttuwa,^c masapula naba_lu ud ugali da kan bokona natuli. Bokona gumubuuk kan da naagum si pilak. ⁹Masapul un oognan da dit impakaawat Apudyus kan dida un katuttuwaana maipanggop sit pammati kan Jesu Kristu un nada_lus ud kasomsomkan da. ¹⁰Kalobbongan un maada_l yan un ustu dit katatagu da ot nu maka_lob-ak da uttuwa maipadas kan dida ot maid maodasan si angwat da, mabalin daona manselbi'n katu_lungan dit pangat. ¹¹Masapul un sadan asawa da pay naba_lu ud kadawiyen da kan bokona lumilikud da. Naattom kan mata_lgodan da utdadin losana koon da. ¹²Sadan mambalina katu_lungan dit pangat ossaana lawa'd asawa da kan maitulayan da dat abeng da kan sadat kabbo_loy da. ¹³Ta sadan naba_lu ud manseselbi da magun-ud da ud dayaw kan nata_lgod da un mangipatigammu utdin maipanggop sit pammati da kan Jesu Kristu.

Sat Napotoga Palimod Un Impatigammun Apudyus

¹⁴Nanam-ok un umoy ilan sika un masapa yoong ikanglit ku kampany tuwa sulat kan sika ¹⁵da_lapnu awad kad matakatak tigammun nu in-inon dit kustu un kababalin dat kapamilyan ud matatagun Apudyus, un ditaku'n manuttuwa kan siya. Ditaku dat kama nu tukud un mangisikad sidit katuttuwaan. ¹⁶Gattoka napotog dit katuttuwaan un naipatigammu maipanggop sit pammati taku un:

Si Jesu Kristu nambalin si tagu. Pinanoknokaan ud Ispiritu Santu un siya ud anak Apudyus. Inilan dadit aanghel.

Naiwalwalagawag dit maipanggop kan siya utdan losana ili ot adu dadit nanuttuwa kan siya kan naipangatutdin naba_lbalun igaw Apudyus.

Sadat Mangal-allilawa Mangitudtudu

4 ¹Inlawlawag dit Ispiritu Santu un, utdan dumoldola a_l-a_lgaw awad da ud uduma tagu'n lumipsuta manuttuwa kan Apudyus ot unudon da dat mangal-allilawa ispiritu kan sadat tudtudun dat dimunyu. ²Sadatu un tudtudu dan iwalwalagawag dan mannannau kan natuli'n tagu un maid si somsomok un kama nu singgob di guma_labala un bo_lyang. ³Iyapa

^c 3:8 Diakono kanan dan udum.

da nat mangasawa kan iyapa da pay nat mangan si uduma makan. Yoong pinaloswan Apudyus dan makan ot ditaku'n manuttuwa kan manigammu utdan katuttuwaan, kanon taku dida nu maabusa manyaman taku kan Apudyus. ⁴Ta losan un pinaloswan Apudyus napiya. Maid maiyapa nu awaton taku un siyayaman. ⁵Ta maibilang un nada_lus din makan maibasal sit ugud Apudyus kan gaputa manluwa_lu taku sit daan taku'n manganan.

Sat Naba_lu'n Manselbi Kan Jesu Kristu

⁶Nu ipatigammum datu un tudtudu utdan susunuda manuttuwa naba_lu ka un manselbi kan Jesu Kristu. Siya'd mangil-an un gumakbakod nat pammatim maipagapu't dan katuttuwaan kan sadan naba_lu'n tudtudu un un-unudom. ⁷Adayuwam dan bokona naapudyusan un al-allalim un maid katuttuwaana. Painnamomot nat long-ag nu udsi naapudyusan un mantatagu. ⁸Napiya un pabilgon taku datun long-ag taku yoong amo naselbi utdan losana banag nu painamon takun koon dan naapudyusan ta siya'd mangtod si mangkapiyaan un bokona lawa't tun satuna matattaguwan taku nu adi inggaingga. ⁹Satuwa imbagak tuttuwa ot kalobbongana un tuttuwaon. ¹⁰Siya'd gapuna un igga yu nat losana kaboolan yu un manselbi kan Kristu ulay nu nasigaba makwa ta mannamna taku kan Apudyus un matattaguwan un siya'd managu't dan losan, ta_lon sidan manuttuwa kan siya.

¹¹Itulutuluy nu un ibilin kan itudtudu datu. ¹²Adim ipalubus un awad osa't mandu_la kan sika utnat kinaabeng nu. Sika oton ud mangipaila si napiya'n unudon dan manuttuwa utnat man-uugud nu, kababalin nu, mampipiyam, manuttuwam kan sinat kada_lus nat somsomok nu. ¹³Itodom nat timpum kan bilog nu utnat mangibasaam sinat ugud Apudyus sidan kaaduwam ot ilawlawag nu kan dida kan tudtuduwan dida'n umunud inggana't dumatongak. ¹⁴Adim liwayan dit ligalun naitod kan sika utdit inyagpad dat lalallakay di manuttuwa dat ima da utnat uluma nangiluwa_lu kan sika. ¹⁵Kookoom dan loblobbongom ot ipopos nu un koon da_lapnu ilan dan tagu din kumiyaan din mamangwam. ¹⁶Ambanam dan losana koom kan padana pay sidan tudtudum. Nu itulutuluy nu un koon datu, bokona lawa'n sika'd matagu si inggaingga nu adi maidagamung pay dan dumngol kan sika.

San Lobbonga Makwa Utdan Manuttuwa

5 ¹Adim sulagan nat naotonga tagu nu sika nu makabasul nu adi bagbagaamot un kama nu siya'd amam. Ot ibilang nu un sunud nu dan ab-abenga la_laki nu sika. ²Sadan bakbakot, ibilang nu dida un inam ot sadan ab-abenga babai nu sika ibilang nu dida un sunud nu un naida ta_lon nadadag si somsomok nu kan dida.

³Lispituwon yu kan tulungan yu dan nabilug un naid pulus kabagiyan da si mangayyuwan kan dida. ⁴Yoong nu awad da ud anak onnu apun dinat bilug, masapula tigammuwon da un lobbonga umuna yan un manselbi da utdan kapamilya da ta subalitan da dan nangaayyuwanan da kan dida ta satu ud mas-oman Apudyus. ⁵Sanat bilug un basig, mannamnama kan Apudyus kan ituluy na un mangkodaw si tulung na kan siya si linabi kan inal_gaw. ⁶Yoong sanat bilug un sad gamgamamana'l lawa nat manggan-ganasana, maibilang un natoyon ulay nu matattaguwan payyan. ⁷Ibilin nu datu utdan manuttuwa dalapnu maid mapabalawan da. ⁸Yoong nu awad tagu't adi mangayyuwan sidan kabagiyana talon nu sadan kabbo_loy na, nan-awidana nat pammatina ot amo nadadag nu sanat doda'n adi manuttuwa.

⁹Sanat mailista un bilug, masapula mantawon yan si onoma pulu ot masapula namingsana lawa'n nangasawa.^d ¹⁰Ot masapula mauguuguda naba_lu ud koko-ona un kama't din naba_lu un nampapadako_l na utdan anak na, nasangaili kan napakumbaba'n manselbi't dan tagun Apudyus.^e Natulung sidan tagu'n mapalpaligat kan iyaangos na un mangwa't singngadan na mana naba_lu.

¹¹Yoong adim ilista dan abeng un bilug ta adi da kad makaattom, abakon din mamiyaan dan mangasawa din mamiyaan da un manselbi kan Kristu. ¹²Ot makabasul da udsi adida manungpa_lan sit poga'n insapata da kan siya. ¹³Kan osa pay, mabalin un yam-anon da ullawa dan timpu da un manukdukkeduk sidan kabo_loybo_loy. Bokona lawa un sadi ta maadal da pay nat gumedbedbed kan gumibiyang ot ibaga da dan bokobokona mabagbaga. ¹⁴Ot siya'd mamiyaaka lawaon nu mangasawa da dalapnu gumanak da kan ipopos danat balyan da kad maid ud maiyugud dan manlaweng kan ditaku. ¹⁵Ta katuttuwaana awad da ud bilug un nan-awidan da din manuttuwaan da ot ummunud da kan Satanas. ¹⁶Yoong nu awad da ud bilug un kabagiyan di osa'n babai un manuttuwa masapul un ayyuwanana dida. Adi naon ud iyanungan sidan uduma manuttuwa dalapnu makatulung da utdan bilug un talona makasapul si tulung.

¹⁷Sadan lalallakay un naba_lu'd man-iipangat da, masapula mamigwa din tangdan da talon sidan mangipopoosa mangiwalagawag kan mangitudtudu't din Naba_lu'n Damag. ¹⁸Ta kanan nat Ugud Apudyus un, "Adim bunguton nat baka un man-ilik si pagoy."^f Kanana pay un, "Kalobbongana'n matangdanan nat mantalibasus."^g

^d 5:9 San osa'n kaipooyana utdin ugud un Griego: ...kan adina nakilallalaki. ^e 5:10 Ugali da un bu_luwan dat ikin dat dumatonga kakkaili un mangipail-an dat dit kinapakumbaba da kan anggom da. ^f 5:18 Ilan yu utdin Deuteronomio 25:4. ^g 5:18 Ilan yu pay sin Lucas 10:7; 1 Corinto 9:14.

¹⁹Adim dongdonglon nu awad maipabasul si osa'n panglakayon malaksig nu awad duwa onnu tulu si mangustigu. ²⁰Gimauwam sin sangun dan kaaduwam dan losana pangat un makabbasubasul kad awad umogyatan dan udum un mapabainan.

²¹Tungpalom datuwa imbagak kan sika Timoteo ot masapula maid idumdumam sidan tagu utdan losana koom. Somsomkom un iillan da Apudyus kan Jesu Kristu padana't dan nasantuwana aanghel tuwa mamilinak kan sika. ²²Adika maag-aggagana mangiyagpad sinat imam nu awad piliyoma manselbi kan Apu. Adi ka maidagdagamung sit mambasulan dat udum. Tutuntunam nat kinadalus nat somsomok kan angwat nu.

²³Bokona lawa'n danum nat inumom. Uminum ka pay si sin-akkit un basi^h ta sanat buwang nu kan sanat kanayuna mampasigab ka.

²⁴Nalawag un maila dan basbasul dan uduma tagu sin daan da un makuisan yoong awad da ud uduma adina matigammuwan dan basul da agingga si mausig. ²⁵Padana pay un nalawaga maila dan nabalu un koko-on yoong ulay nu awad da ud adi maila, bokona maisusulluk da si inggaingga.

6 ¹Sadan losana puyung masapul un lispituwon da dan apu da dalapnu maid mangibaga si laweng un sumuganggang kan Apudyus kan situn itudtudu taku. ²Sadan puyung un awad si apu un manuttuwa kan Apudyus, masapul un adida somsomkon un adi lispituwon dan apu da gaputa mansusunud da maipagapu't pammati. Masapula nabalu ud manseselbi da kan dida ta sadan mangkapiya utdin manselbiyan da manuttuwa da kan napotog da pay.

Natuli'n Mangitudtudu Kan Gattoka Baknang

Itudtudum kan ibilin nu un losan datu. ³Singngadan na mana mangitudtudu si sabali un tudtudu kan adina anamungan dat tuttuwa'n ugud Apu Jesu Kristu kan sadan tudtudu maipanggop si naapudyusana mantatagu, ⁴natangsit nata tagu kan maid tigammu na. Sanat kama't nata tagu, talona gangamana'l lawa'd makasinnungbat kan makainnabak si bagbaga. Ot siya'd mangtod si man-iinnapalan di tagu, makaskaswayan da, manlilinnikudan da kan man-iinnatapan da. ⁵Mangtod pay si kanayuna mansisinnungbatan dan tagu'n nailausa lummauweng dit somsomok da ta maidon dit katuttuwaana tigammu da maipanggop kan Apudyus. Ot iyabbot da un sanat manuttuwaan kan Apudyus siya ud gumaknangan.

⁶Tuttuwa un dakol ud magun-guna ta utnat manuttuwaan ta kan Apudyus nu mapnok ta utdan awad kan dita. ⁷Ta apay awad kad

^h 5:23 Sat basin dat Judio nakwa si danum di ubas.

indatong taku't tun lubung? Maid! Ot maid pay ud maidallay taku nu tengyan taku. ⁸Siya'd gapuna un nu awad umanay si kanon ta kan manbadut ta mapnok taon. ⁹Yoong san gumamgama gumaknang nalasu un masugsugan un mangwa si tinutung-ug kan makayam-ana koko-on ot siya'd mangidalan si mayam-anan kan matalakana. ¹⁰Ta sanat gumamgaman ta si pilak siya ud manggapuwan di losana nadadaga koko-on. Siya'd gapun din suminaan dan udum sit pammati un nambanag si talona manduduuyan da kan kama nu natbok si uku dan pusu da.

Sat Uduma Bilin Ud Pablo Kan Timoteo

¹¹Yoong sika Timoteo, tagu dika kan Apudyus ot masapula ligligam datu un koko-on. Sad tuntunam din nalintog kan mas-oman Apudyus un mantatagu, nabakoda pammati, mamippiyaam sidan udum, kinaanun sidan mapaligatam kan kinaimma. ¹²Padaom dit osa'n makagungunna un ipakat na dit kaboolana un man-gun-ud sit gun-guna. Ipakat nu nat kaboolama man-gun-ud sit mataguwana maid kigad na un insapatan Apudyus kan sika utdit pinanoknokam dit nanuttuwaam sidit atubang dat adu'n tagu.

¹³Bilinok sika't din mangiil-an Apudyus un managu utdan losana matagu kan si Jesu Kristu un nangipalawag sit katuttuwaan sit atubang ud Pilato. ¹⁴Tungpalom datuwa bilin ot adim ipalubus un awad kalut na kan mapabalawana inggana't mangulinan Apu taku'n Jesu Kristu. ¹⁵Ta nu dumatong dit kustu un timpuna man-ulinon Apudyus si Jesus. Si Apudyus un madaydayaw din Kangkatuwan, Ali utdan losana aali kan siya ud Apu utdan losana maapu. ¹⁶Siya'l lawa'd adi matoy kan inggaw sit napadda un adin di tagu maadani ta talona napadda. Maid tagu si nakaila kan makaila kan siya. Siya'd madaydayaw kan mannakabalin si inggaingga! Amen.

¹⁷Bilinom dan babaknang ta adida sad manaktakkaḷ dan binaknang da ta bokona mannanayun. Mannamnama daot kan Apudyus un siya'd nalaay un mangtod sidan losana manlam-ayan taku. ¹⁸Ibagam un mangkokwa da si nabaḷu un kama nu siya'd binaknang da dan nabaḷu un kokkoon da. Masapula nalaay kan nasasaggana da un mangtod sidan udum. ¹⁹Kad sidi, mantugpun da si binaknang da ud langit un siya'd napiddot un pundasyun da nu udidin di al-algaw kad magun-ud da din gattoka mataguwan.

²⁰Timoteo, alimbanam dit tudtudu un naipaodon kan sika dalapnu adina makaḷutan si bokobokona tudtudu. Adayuwam dan bokona naapudyusan un babagbaga kan sisinnungbat un ibilang dan udum un laing yoong naballow da. ²¹Awad da'd mangibaga un awad kan dida tuwa laing ot gapu't tuwa kasomsomkan da naamusan da dit katuttuwaan.

Iluwaḷuk ta kaasiyan dikayu'n losan kan Apudyus.